

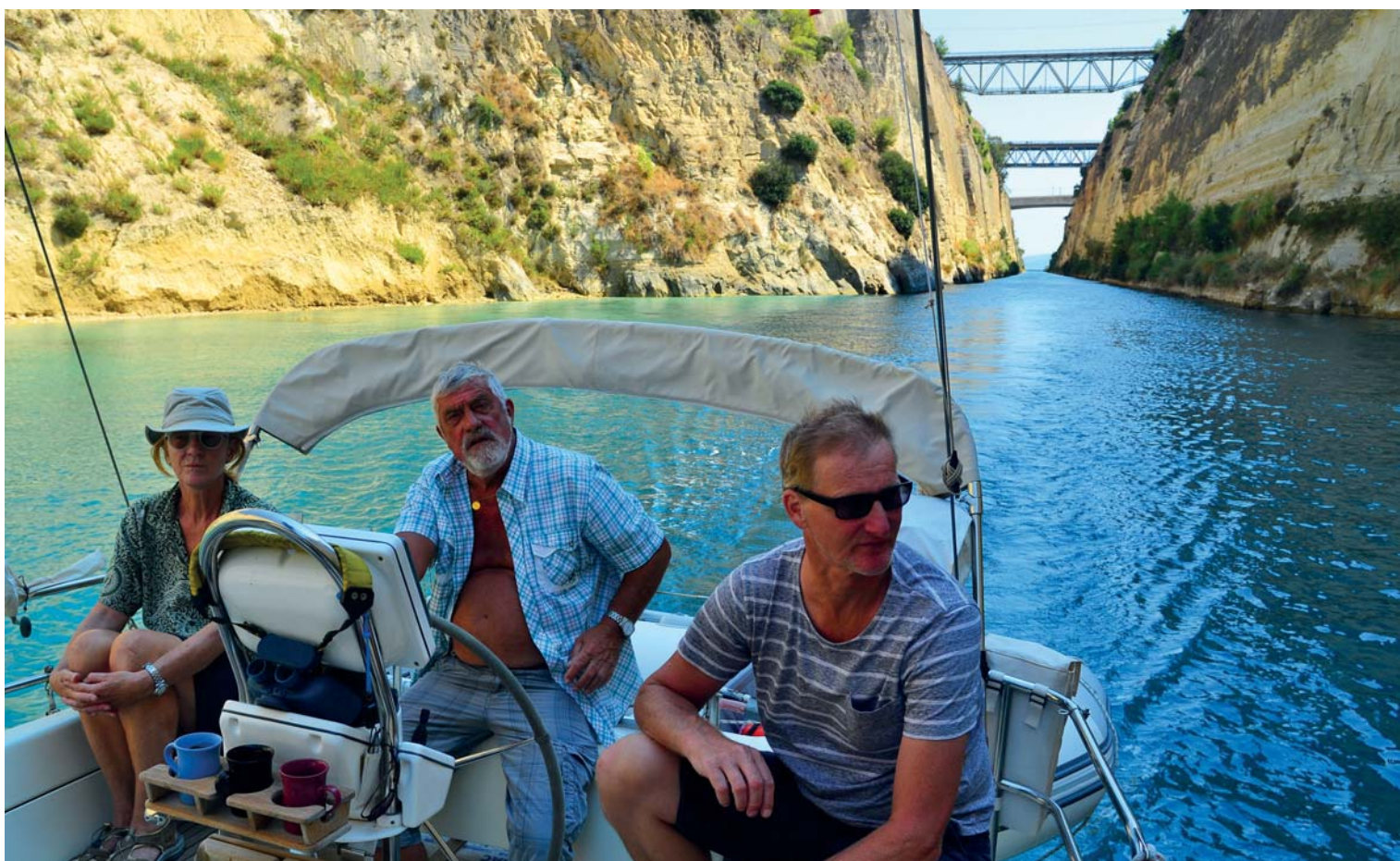

TEKST & FOTO STEN ENGELSTOFT

Er man på sin tur i Middelhavet nået frem til Grækenland, er mulighederne utallige. Især hvis tiden ikke lægger begrænsninger. De fleste sejlere haster mod øst for at nå til Ægæerhavet og overser de mange muligheder, der er undervejs. For eksempel langs Peloponnes' kyster, hvor der er fantastiske muligheder for at opleve alle aspekter af Grækenlands turbulente historie.

Rundt om Peleponnes

- med Troidand på sejltur gennem Grækenlands historie

Korinthergolven.

Den potentielt urolige, men romantiske lille havn bag bymuren i Navpaktos.

En total omsejling af Peleponnes, denne sydligste del af det græske fastland er, alt efter hvilken rute man vælger, et sted mellem 500 og 600 s/m. Det, der gør en omsejling mulig, er Korinth-kanalen, en 6,3 kilometer lang, gravet kanal bygget i årene mellem 1881 og 1893. Anlægget var den gang en betydelig bedrift, og under arbejdet fandt man spor af et tidligere forsøg på anlæg af en kanal, som fandt sted under den romerske kejser Neros i år 67 fvt.

billedtekst

Med sin bredde på 21 meter er dens betydning for moderne fragtskibe begrænset, og kanalen benyttes i dag mest af turist- og lystfartøjer på vej til og fra Det Ioniske hav. At sejle gennem er en imponerende oplevelse. Det omgivende land er på det højeste sted mellem 80 og 100 meter og de stejle sider i lys kalksten, der står næsten lodret på begge sider af kanalen får en til at føle, at man sejler i en smal klippespalte, hvor to vej- og en jernbanebro krydser over i mere end 50 meters højde.

Umiddelbart nord for kanalen ligger Korinth by. Her er en stor erhvervshavn og en mindre fiskerihavn, begge steder med muligheder for at ligge med en sejlbåd. Korinth har gode provianterings-muligheder, og der er direkte togforbindelse til Athens internationale lufthavn, hvorfor stedet er velegnet til at skifte besætning.

Korinthergolfen

Blandt sejlere er der stor uenighed om, hvilken vej rundt om Peleponnes det er en fordel at sejle. Vores rejse tager udgangspunkt i Korinth og efter godt 40 s/m mod vest er vi i Galaxidi. Rent bortset fra at Galaxidi er en spændende by med en velbeskyttet bykaj, er stedet et vigtigt stop på rejsen, for det er herfra man med bus kan besøge antikkens Delphi. Det er stedet, hvor det berømte orakel med sine tvetydige svar spæede om fremtiden. De gamle grækere opfattede stedet som verdens navle, der var repræsenteret ved et særegent stenmonument. Delphi har i sin tid tiltrukket store menneskemængder, og når man i dag går rundt blandt alle de besøgende turister (og kniber øjnene lidt sammen), kan man næsten forestille sig, hvordan det har været. Og så er Delphi naturligvis optaget på UNESCO's liste over umistelig verdensarv; dvs. steder, der skal

have særlig beskyttelse på grund af deres enestående betydning, og som derfor kan modtage støtte fra World Heritage Fund, hvis særlige krav i øvrigt opfyldes.

På færden vestover er Trizonia et fint stop. Den lille ø er næsten et sindbillede på Grækenland: På den ene side store villaer med skyhøje priser; vi så "Til salg" skilte med priser på €2.000.000. Lige ved siden af en "fin" marina, der aldrig var blevet gjort færdig. Super velbeskyttet havn, men absolut ingen faciliteter ud over en enkelt vandhane i nærheden. Til gengæld ligger man gratis, og stedet er derfor en yndet overvintringshavn for sejlere med et stramt budget. For nogen desværre også et sted, hvor drømmen om en sorgfri tilværelse i Middelhavet fandt sin afslutning, fordi pengene slap op. Vi så flere helt forfaldne og tilsyneladende efterladte både, ja en var endda sunket og skulle angiveligt have ligget på bunden i flere år; masterne kunne stadig ses.

Videre forbi Navpaktos og under den moderne 2880 m lange skråningsbro, der siden 2004 har forbundet de to sider af Korintherbugten. Navpaktos har en lille romantisk havn, helt omgivet af en bymur, og er især kendt for slaget ved Lepanto. Det fandt sted i farvandet lige uden for i 1571, hvor en flåde af forenede middelhavsmagter: Spanien, Venezia, Savoyen, Genova, Toscana Vatikanstaten og Malta endeligt satte en stopper for yderligere tyrkisk (ottomansk) ekspansion i Middelhavet. Sidste stop inden turen sydpå langs Peleponnes' vestkyst er Messolonghi. En dejlig by med en velbeskyttet naturhavn, dybt inde i et område med laguner og dermed med et rigt fiske- og fugleliv. Blandt andet ses flamingoer og pelikaner, og et sted hvor Troidand har tilbragt to vintre.

Den imponerende fæstning i Methoni er oprindelig anlagt af venezianerne.

Det vestlige Peleponnes

Den vestlige side af Peleponnes er en eksponeret kyststrækning med kun få sikre steder at anløbe, men mindst to af disse er imidlertid virkelig et besøg værd. Mod nord er det Katakolon. Byen i sig selv er uinteressant, og lever primært af de krydstogtskibe, der jævnligt anløber for at passagererne kan komme på en udflugt til antikkens Olympia. Netop disse besøg betyder at havnens ellers eksponerede lille indre bassin, der overvejende benyttes af lokale småbåde, er velbeskyttet, og stedet var derfor velegnet til at efterlade Troldand, mens vi selv besøgte Olympia.

Der er en lokal togforbindelse, som på en times

tid, gennem et svagt kuperet smukt landskab bringer en frem til stedet, hvor de klassiske olympiske lege blev afholdt fra omkring år 800 fvt. til 393 evt. Men endnu den dag i dag er der en forbindelse til de moderne olympiske lege, idet det er her den olympiske flamme tændes. Det sker ved en meget alvorlig ceremoni, og med hjælp af solens stråler i et stort hulspejl. Således også i 2016 hvor vi var der. Herefter bragte sportsfolk flammen gennem Grækenland og endelig videre til åbningsceremonien ved OL i Brasilien.

Også denne lokalitet er (naturligvis) er optaget på UNESCO's verdensarvsliste. Den består af et lille fint museum og et stort område med

”væltede sten”, som forgasten så malende beskriver det. Det er fascinerende at gå gennem den bevarede indgangsportal til det antikke atletikstadion, og den førnævnte forgast følte sig foranlediget til at tage en runde på dette, måske verdens ældste, stadion.

Længere mod syd kan den store velbeskyttede bugt Ormos Navarinio anløbes. Der er gode ankermuligheder i bugtens nordlige del, og her kan man endda besøge den hule hvor Odysseus mænd, på trods af advarsler, slagtede noget af Helios' (solgudens) kvæg, og Helios til straf ødelagde Odysseus skib, så alle hans mænd omkom.

Ved indsejlingen til bugten ligger byen Pylos.

Mistras tage.

Byzantinsk religiøst motiv i en af Mistras ortodokse kirker.

Her er der en fin velbeskyttet havn med en udmærket bykaj, hvor der til og med ikke opkræves havnepenge. Byen indtager i øvrigt en væsentlig plads i græsk historie, og er præget af at den historiske rivalisering mellem de forskellige Middelhavs-magter: Oprindeligt bygget af Byzantinerne (det østromerske rige), senere ombygget af frankerne og den italienske bystat Genua, for til sidst at blive ombygget af tyrkerne (Osmanneriget). Det ses meget tydeligt, når man besøger den imponerende befæstning, der bevogter indsejlingen og hvor der er et fint museum. Her kan man bl.a. se et multimedie show, der illustrerer slaget ved Navarinio. Det var et stort søslag i

1827, hvor en kombineret engelsk-fransk-russisk flåde slog en tyrkisk flåde, og dermed lagde grundlaget for det moderne Grækenland, der fik sin endelige uafhængighed i 1832.

Mod syd og øst

Videre mod syd nås Methoni der så at sige ligger på Peleponnes' sydvestligste hjørne. Hele den yderste del af forbjergene er bebygget med et enormt fæstningsanlæg. Også her har alle middelhavs-magterne været og venezianernes karakteristiske Markusløve ses flere steder på borgens mure. Knap er man nået syd om fæstningen, før en relativt velbeskyttet og næsten

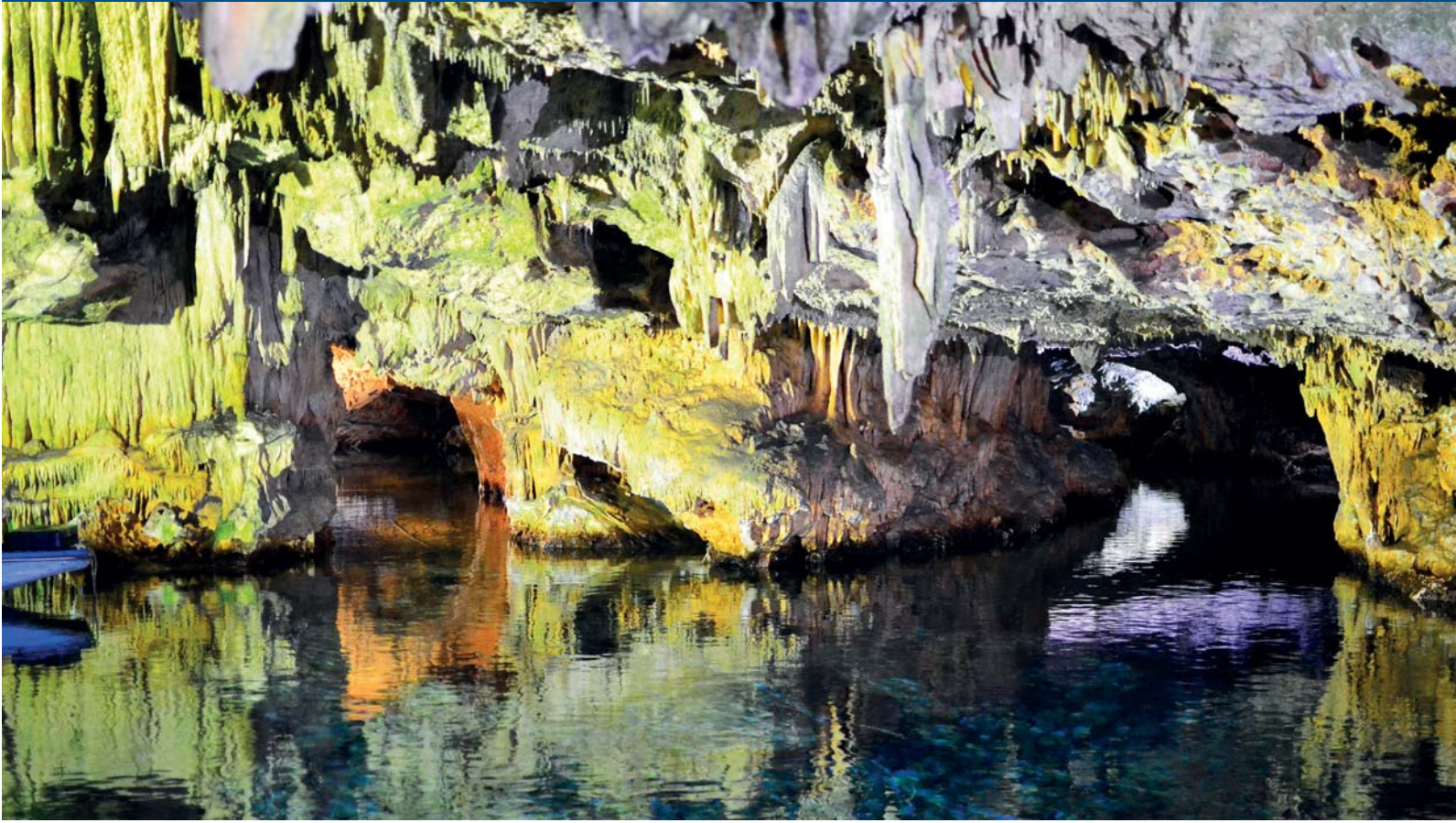
romantisk ankerplads byder en velkommen. Fire "fingre" udgør sammen med tre dybe bugter den sydlige del af Peloponnes' kyst.

Områdets næststørste by Kalamata ligger i den nordlige del af den vestligste af disse bugter. Byen, der måske er bedst kendt for sine fremragende sorte aromatiske oliven, har en stor havn og den eneste egentlige marina på halvøen. Blandt sejlere er den eftertragtet som vinterhavn, og i sommerhalvåret er der endda direkte flyforbindelse til Danmark to gange om ugen.

Kalamata er også et fint sted for et kortere ophold og en tur ind i landet. I en udlejningsbil kan man på bare en enkelt dag nå at besøge både

De imponerende oversvømmede drypstenshuler: Diros grotterne.

Diros grotterne og Mistras. Diros er et system af drypstenshuler, dannet omkring en underjordisk flod. Mere end fem kilometer er udforsket og tilgængelige med små robåde, der sejler ind gennem en snæver passage omgivet af fantastiske stalagmitter og stalaktitter. Ifølge arkæologerne var hulerne tilbage i den yngre stenalder et kultsted, og man mente at de var indgangen til underverdenen.

Fra Diros er der bare et par timers kørsel til antikkens Sparta, som de fleste har hørt om. Her er der imidlertid stort set intet tilbage. Resterne fra antikken er blevet benyttet som byggemateriale til den store byzantinske by Mistras. Det er et spændende sted at besøge, og rent faktisk var byen det sidste sted i det gamle østromerske rige, der faldt til osmannerne.

Længere østpå nås Peleponnes' sydligste punkt, hvor en velbeskyttet ankerplads: Porto Kayo indbyder til et ophold og gerne af flere dages varighed. Nu åbner den tredje af bugterne sig: Argolikos Kolpos (kolpos betyder bugt på græsk) er måske den mest spændende. På vestsiden var vi især betagede af den lille dybe fjord Limin Leraka (limin betyder havn på græsk), som en anden sejler stærkt havde anbefalet os at besøge. Her er der en helt beskyttet naturhavn med et par taverner.

Længst mod nord ligger den store by Nafplion med mere end 20.000 indbyggere. Dens nærhed til Athen har gjort den til en vigtig turistby, som også besøges af mange store krydstogtskibe, og

der er da også meget at se. Lige oven for byen på en klippe ligger den enorme Palmidi fæstning, der kan nås af en trappe med 1000 trin (vi talte dem!). Fæstningen er på få år anlagt af venezianerne og blev færdig i 1714. Bare året efter blev den erobret af tyrkerne, som holdt den helt frem til den græske uafhængighedskrig. Det er et dybt imponerende bygningsværk med en fantastisk udsigt over byen og hele horisonten rundt.

En anden seværdighed er det gamle Mykene. Det ligger på sletten nord for Nafplion bare en halv times kørsel i bil (eller på en lejet scooter, som vi gjorde det). De græske ruiner, der normalt besøges, stammer fra den hellenistiske tid dvs. fra omkring år 300 fvt. og frem til årtusindskiftet. Mykene derimod stammer fra bronzealderen, hvilket vil sige fra mellem 1500 og 1000 fvt. Det er den periode, hvor f.eks. Homers fortællinger om Illiaden og Odysseen foregår. Agamemnon (der i den amerikanske storfilm Troya spilles af Brian Cox) er en af de centrale personer i Illiaden. Han var konge af Mykene, og er begravet her. Mest berømt af alt er dog en imponerende indgangsportal, den såkaldte Løveport.

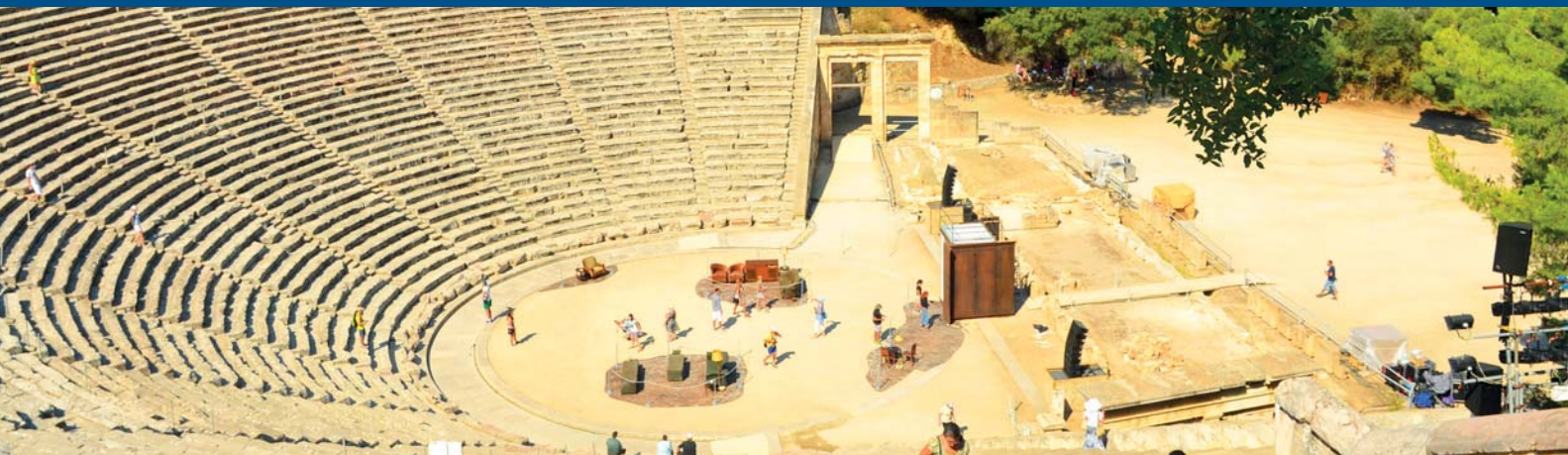
Ned langs østsiden af Argolikos Kolpos er der et par fine ankermuligheder, inden man når den store bugt ved Porto Cheli. Her er et værft og mange anker- og indkøbsmuligheder; og hvis man har lyst til, kan man ligge for anker lige neden for ex-kong Konstantin og dronning Anne-Maries (søster til vores dronning Margrethe) sommerresidens, og håbe på at blive inviteret på

besøg. Videre østpå forbi øerne Spetses og Idra til Poros, hvor man når til den sidste del af turen rundt Peleponnes: Det Saroniske hav.

Indgangsportalen til det "oprindelige" olympiske stadion.

Det enorme amfiteater i Epidaurus der rummer 14.000 tilskuere.

Den berømte løveport i Mykene.

Vathi på Methana, en super lille havn med plads til ganske få besøgende.

Det Saroniske hav

Nu er vi fremme ved det område, der af mange sejlere betegnes som kravlegården, en betegnelse der ikke nødvendigvis skal opfattes som nedsættende. Området har rigtig mange besøgsværdige steder, og det er velbeskyttet mod den i Ægæerhavet dominerende Meltemi; en nordenvind, der ellers kan blæse i dagevis og med stor styrke.

Øerne Aegina og Aegistri er bestemt et besøg værd. Derfra er der flere daglige forbindelser til Piræus med flyvebåd (Flying Dolphins). Fra Piræus er der kun en times buskørsel til Athens internationale lufthavn, og derfor er værfterne på nordsiden af Aegina blevet en populær mulighed for vinteropbevaring af båden. Fra Aegina er der bare et par timers sejlads til Epidaurus på Peleponnes.

Epidaurus er endnu et af de steder, der absolut bør besøges, også selv om man er ved at være mæt af gamle bygningsværker. Her findes nemlig et af de mest berømte antikke græske amfiteatre med plads til 13-14.000 tilskuere. Akustik-

ken er helt fantastisk, selv på de øverste rækker kan man høre hvad der foregår på scenen, hvor man i sin tid opførte de berømte græske tragedier.

Fra Epidaurus til Vathi på Methana er der bare 10 s/m. Methana-halvøen er i virkeligheden en stor vulkan, der senest var i udbrud i år 230 fvt. Vulkanismen præger imidlertid hele halvøen, hvor man bl.a i Methana by har mulighed for at tage helsebringende svovlbade, der angiveligt er virksomme mod gigt og psoriasis.

Fra den lille havn i Vathi kan man besøge vulkanens top, og se ned i bjergets indre. Bedst hvis man aftaler med en af taverterne i Vathi, om at blive kørt i bil op nær toppen, og så derfra selv går det sidste stykke og videre tilbage til havnen. Men husk at man bør komme til Vathi tidligt på dagen, der er kun plads til 15-16 både, og Det Saroniske Hav har en høj tæthed af charterbåde, der ofte sejler i flotiller og fylder meget. Fra Vathi er der blot 25 s/m til Korinth-kanalen, og hermed er vores rundrejse tilendebragt.

Forgæsten i gang med at bestå Code Zero sejlet.